

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 21. JANUARJA 1982

ŠTEVILKA: 3 • LETO: XXXI

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarnja začel izhajati 26. januarja 1937. Železarnja izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Vanič. Naslov: Uredništvo Železarnja, SŽ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščan prometnega davka po pristojnem mnenju št. 421/1-72.

V POKOJNINSKO OSNOVO TUDI OSEBNI DOHODEK ZA DELO V PODALJŠANEM DELOVNEM ČASU

V okviru aktivnosti konference osnovnih organizacij zveze sindikatov naše železarnje že nekaj časa tečejo prizadevanja, da bi se v pokojninsko osnovo všteval tudi osebni dohodek, ki ga je dobil delavec - zavarovanec za delo, ko je bil po zakonu dolžan delati več kot poln delovni čas. Ta čas so ta prizadevanja prišla do stopnje, ko je to potrebno le še konkretizirati v pravnih aktih o delovnih razmerjih, oziroma drugem ustreznem samoupravnem aktu.

VARČEVANJE MORA POSTATI NAŠE VSAKDANJE OBNAŠANJE

V svojih usmeritvah aktivnosti pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije poudarja, da morajo biti konkretne akcije, poleg drugega, še posebej usmerjene na prizadevanja za vključevanje programov varčevanja kot sestavnega dela politike ekonomske stabilizacije v letne plane vseh nosilcev upravljanja družbenih sredstev; skupaj z ostalimi podpisniki družbenega dogovora bomo pospešili in konkretizirali že začeto akcijo na področju varčevanja z energijo; zaostri bomo odgovornost za neupravičeno trošenje družbenih sredstev zlasti glede prekomernih proslav, seminarjev, reprezentance, potovanj; pri tem bomo konkretno uveljavili našo kontrolno funkcijo pri uresničevanju programov varčevanja. V ta okvir varčevanja seveda sodi tudi spremljanje in kritično ocenjevanje porabe znotraj socialistične zveze in znotraj celotne frontne organizacije. Iste naloge v svojih usmeritvah aktivnosti pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije med drugim poudarja tudi Zveza sindikatov Slovenije, poudarjene pa so tudi v resoluciji tretjega kongresa samoupraviteljev Jugoslavije.

Poudarek na varčevanju se kakor rdeča nit vleče v vseh razpravah in dokumentih v zvezi z uresničevanjem politike ekonomske stabilizacije. Poudarek na varčevanju prav gotovo ni zgolj politično reko, temveč posledica našega potratnega obnašanja v vseh pogledih porabe, od posebne, skupne in splošne do investicijske. Vse to nas je poleg drugega pripeljalo v zaostrene gospodarske in politične razmere.

Čeprav o tem mnogo govorimo in pišemo ter varčevanje uvrščamo v programe dela in različne sklepe, se še na mnogih področjih obnašamo zelo potratno in neodgovorno razmetavamo družbena sredstva. Pri tem imamo ponovno v mislih redne občne zbornice osnovnih organizacij zveze sindikatov temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti naše železarnje. Žal v mnogih primerih kaže, da nekatere osnovne organizacije namenja še vedno več pozornosti drugemu delu občnega zbora, to je pogostotvi in družabnemu delu, kot prvemu, to je delovnemu delu, kateremu bi morali nameniti izjemno pozornost glede na stabilizacijska prizadevanja, priprave na delegatske volitve in na deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije. Pri tem pa se seveda trošijo ogromna družbena sredstva, če si nekateri celo privoščijo občne zbornice na Bledu in drugje z organiziranim brezplačnim prevozom, večerjo in plesom.

Kritike o takih občnih zborskih so bile že v preteklosti večkrat izražene v našem glasilu pa tudi drugje. Žal pa so naletele na odklonilna stališča, češ, to je denar delavcev in z njim naredijo, kar hočejo. Pri tem pa so pozabili na družbenoekonomsko vsebino dohodka in na dejstvo, da tudi sindikalna organizacija v Železarni del dohodkov oblikuje iz sklada skupne porabe, za katero smo se dogovorili, da jo bomo zmanjševali na vseh področjih, torej tudi v sindikalnih organizacijah. Pri tem v bližnji preteklosti tudi ni bil izvezt koordinacijski svet zveze socialistične mladine Železarnje s prirejanjem dragih seminarjev in različnih srečanj. Kakor da gre do stabilizacijska prizadevanja mimo vseh teh organov in organizacij, predvsem pa komunistov, ki delujejo v teh organih in organizacijah.

Tako razmetavanje družbenega denarja odklanjajo mnogi delavci, ki pa nimajo možnosti, ali so premalo hrabri, da bi proti temu nastopili znotraj svojih osnovnih organizacij zveze sindikatov. Če bi se o sedanjih oblikah občnih zborskih osnovnih organizacij zveze sindikatov opredeljevali vsi delavci, ne izvršni odbori, potem bi z dosedanjim prakso hitro prenehali, še posebej, če bi pred njih prišli s čistimi računi, koliko takšen občni zbor stane, a vsebinsko največkrat ne opravičuje svojega pomena.

Namen tega razmišljanja ni vsebinsko presoja take občne zbornice, čeprav psihološko gledano, ker so »omejeni« ne ob uri pripravljeno kosilo, večerjo ... glasbo, ne morejo biti ustvarjalni, pač pa poudariti neodgovorno obnašanje do stabilizacijskih prizadevanj najbolj neposredno zainteresirane najširše organizacije delavskih razreda, oziroma njihovih predstavnikov. Tako obnašanje pa ima tudi v moralnem pogledu negativne posledice, saj ni težko ugotoviti, da gre klub množici besed o varčevanju še mnogokje po starem, to pa prav gotovo ni ljudsko moralo. Ravno zato nam je potreben odločen boj za večjo odgovornost, ki mora postati življenjska potreba naše družbe, varčevanje pa naše vsakodnevno obnašanje.

LANI SMO PRI SKUPNI PROIZVODNJI IZDELALI 3.334 PRI BLAGOVNI PA 8.768 TON VEČ KOT LETO POPREJ

V lanskem letu so proizvodne temeljne organizacije združenega dela naše železarnje dosegle 1.444.052 ton skupne proizvodnje, oziroma 6,5 % manj, kot je predvideval gospodarski načrt in 4,2 % manj od operativnega programa. Gotove proizvodnje, oziroma izdelkov za prodajo je bilo izdelanih 414.275 ton ali 3,9 % manj, kot smo načrtovali z gospodarskim načrtom in 0,2 % manj, kot je predvideval operativni program.

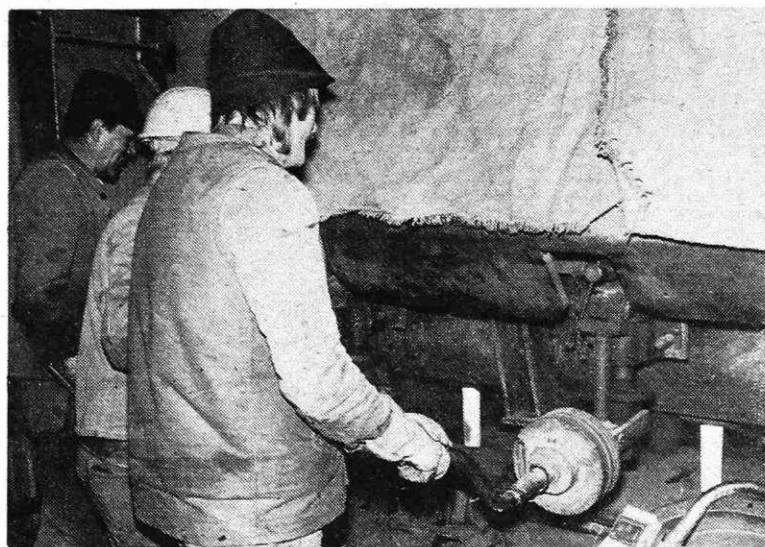
V posameznih mesecih leta 1981 smo dosegli v železarni Jesenice pri skupni proizvodnji in ob upošte-

vanju gospodarskega načrta in operativnega programa, naslednje rezultate: (Nadaljevanje na 8. strani)

Po 51. členu statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji se namreč štejejo v pokojninsko osnovo tudi osebni dohodki, ki jih delavci - zavarovanci dobijo za delo, ko so bili po zakonu dolžni delati več kot poln delovni čas. Vendar se takšen osebni dohodek ne upošteva v celoti, temveč tako, da se preračuna na poln delovni čas, kot to določa 52. člen že omenjenega statuta in seveda v natančno opredeljenih primerih. Kdaj sme delo trajati prek polnega delovnega časa, je natančno opredeljeno v zakonu o delovnih razmerjih, in sicer pridejo za Železarno v poštev naslednji primeri:

— ko je nujno, da se začeto delo nadaljuje, da bi se končal delovni proces, ker bi zaradi prekinitev nastala materialna škoda, ali pa bi bila

(Nadaljevanje na 2. strani)

Livarji na kontilivu (Foto I. Kučina)

MARTINARJI NA DOBRI POTI STABILIZACIJE PROIZVODNJE

Glede na to, da so se delavci v SM jeklarni v zadnjih treh mesecih preteklega leta v primerjavi z meseci nazaj močno približali planiranim količinam surovega jekla in da v prvi polovici januarja presegajo z družbenim planom predvideno količino surovega jekla za dobre tri odstotke, lahko upravičeno sklepamo, da so martinariji na dobri poti stabilizacije proizvodnje. To pa je seveda v borbi za sleherni ton jekla izrednega pomena za vse predelovalne TOZD pa tudi za boljše poslovne rezultate celotne Železarnje.

Ob teh ugotovitvah je potrebno že v uvodu poudariti, da so za doseganje planiranih količin surovega jekla v SM jeklarni potrebni trije dejavniki: zadostne količine železne substance (starega železa in grodlja), usposobljenost planiranega fonda peči in dobra organizacija in delo delavcev v SM jeklarni, ob ustreznih stimulacijah. Da nas gornje ugotovitve lahko navdajajo z optimizmom, moramo napisati, da jim je v obravnavanih mesecih manjkalo

vložka, predvsem grodlja, v decembru pa tudi starega železa, da so imeli težave s pečmi in da jim do normativa še vedno manjka 32 delavcev, pa so kljub temu dosegli dosti spodbudne rezultate.

S petpečnim obratovanjem so se martinariji zadnje tri mesece preteklega leta močno približali planskim nalogam in povečali količino izdelane surovega jekla v primerjavi z meseci nazaj. Tako so v oktobru izdelali 26.747, v novembru 25.685 in

v decembru 26.358 ton surovega jekla. Če v decembru ne bi imeli prek 160 ur zastojev zaradi čiščenja snega in slabe zaloge železne substance, bi izdelali dobrih 1.300 ton več surovega jekla in s tem tudi presegli mesečni družbeni plan, tako pa so za njim zaostali le 3,8 %.

V prvi polovici januarja so kljub temu, da so štiri dni obratovali zaradi okvare le s štirimi SM pečmi, izdelali, oziroma presegli za 3,1 % polmesečno plansko obveznost, ki za ves mesec za petpečno obratovanje znaša 26.300 ton. Pri tem pa moramo poudariti, da tudi kvaliteten asortiment dobro izpolnjujejo.

Dober start martinarijev v novo leto dokazuje tudi podatek, da so do sredine januarja izdelali čez 500 ton več surovega jekla za odlivanje na konti livu, kot predvideva mesečni družbeni plan. Pri tem pa moramo povedati, da vsak šarž za odlivanje na konti livu zahteva večjo fizično in časovno obremenitev peči.

V ilustracijo navajamo dosežene rezultate martinarijev v treh opazovanih dnevih v januarju. Tako so 13. januarja od polnoči do polnoči imeli 17 šarž in izdelali 933 ton jekla, 14. januarja 20 šarž in 1.126 ton jekla, 15. januarja pa 17 šarž in 916 ton jekla. Ob tem naj omenimo, da so martinariji dosegli rekord v letu 1975, ko so odlili 19 šarž in izdelali 1.163 ton surovega jekla v istem času, vendar so takrat imeli v obratovanju vse velike peči, tokrat pa imajo največjo SM, to je peč 06, v popravilu. Take spodbudne rezultate so dosegali v zadnjih mesecih tudi zato, ker

(Nadaljevanje na 2. strani)

ODLOČILI SMO SE ZA DOBAVITELJA TEHNOLOŠKE OPREME »JEKLARNA 2« IN PODPISALI OKVIRNO POGODBO

Javni natečaj za zbiranje ponudb in izbiro najugodnejšega dobavitelja tehnološke opreme za projekt jeklarna 2 je bil objavljen v uradnem listu SFRJ že leta 1979. Na razpis se je prijavilo večje število ponudnikov, med katerimi smo po temeljitih preverjanju in ugotavljanju sposobnosti izbrali tri ponudnike, in sicer: dva iz Evrope in enega iz ZDA. Februarja 1981 smo se odločili, da bomo izbrali le še med dvema evropskima ponudnikoma, predvsem zaradi boljše ponudbe, pa tudi zaradi nagle rasti vrednosti dolarja v odnosu na druge valute.

V zadnjem letu smo intenzivno sodelovali predvsem z zahodnonemško firmo Mannesmann Demag, ki nam je po dogovoru posredovala tudi osnovno dokumentacijo za izdelavo glavnega projekta. Razčistili smo vsa tehnično-tehnološka vprašanja in preverili možnosti in

smotnosti nabave tistega dela opreme, ki ga Mannesmann Demag ne proizvaja, kot, na primer: elektronski računalnik, laboratorijska oprema, transportna vozila, čistilne naprave in podobno. Določili smo obseg dobave, in sicer tako, da s tem

(Nadaljevanje na 3. strani)

PREDLOG MOŽNIH KANDIDATOV ZA NOSILCE VODILNIH FUNKCIJ V OBČINI

Priprave na volitve so v jeseniški občini stekle, je ena od ugotovitev skupne seje delegatov občinske konference SZDL Jesenice in občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice, ki je bila 14. januarja letos.

V vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih so že izbrali možne kandidate za delegate v občinski skupščini ter skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. Statistični podatki kažejo, da je doslej evidentiranih 5.814 možnih kandidatov. Med njimi je evidentiranih 1.215 kandidatov za občinsko skupščino in 4.599 možnih kandidatov za samoupravne interesne skupnosti. Izmed vseh evidentiranih možnih kandidatov je 26 odstotkov žensk, 17 odstotkov mladih, 25 odstotkov je članov zveze komunistov ter šest odstotkov članov zveze borcev NOV.

Na seji so ugotovili, da je sicer število evidentiranih možnih kandidatov v primerjavi s tistimi pred štiri leti pet odstotkov večje, da pa je med njimi za sedem odstotkov manj žensk in osem odstotkov manj mladih. Obenem so tudi ugotovili, da

evidentiranje še ni zaključeno in da je zato še čas zamujeno nadoknaditi.

Podrobnejše kandidacijske in volilne postopke so delegati obeh organizacij, ki sta nosilki volilnih opravil, opredelili v posebnem rokovniku. Dogovorili so se tudi o merilih in sestavi družbenopolitičnega zbora občinske skupščine ter o ob tem evidencialni možne kandidate za delegate v tem zboru.

Poleg tega so določili sestavo občinske kandidacijske konference ter sprejeli poslovnik o delu te konference. Po rokovniku volilnih opravil se bodo v vseh organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih zbrali delegati na temeljnih kandidacijskih konferencah, ki morajo biti zaključene do 10. februarja. Na teh konferencah bodo določili kandidate za nove delegate, razpravljali bodo tudi o možnih kandidatih

(Nadaljevanje na 6. strani)

DELOVNI REZULTATI V 18 DNEH JANUARJA

Iz podatkov, ki jih zbirajo na statistiki sektorja za ekonomiko naše železarnje, je razvidno, da so proizvodne temeljne organizacije do vključno 18. januarja dosegle 72.586,5 ton skupne proizvodnje ali 56,7 % glede na mesečni program. Za prodajo je bilo do tega dne izdelanega 16.340,4 tone materiala ali 47,2 % glede na mesečni program.

V tem času so delavci v TOZD Plavž izdelali 8.351,4 tone grodlja ali 61,9 % mesečnega programa, delavci v TOZD Jeklarna pa 23.723 ton surovega jekla ali 58 % mesečnega programa. Tako smo do tega dne kumulativno pri skupni proizvodnji za 2 %, pri odpremi za 17,3 % in pri surovem jeklu za 10,2 % pod mesečnim programom, le pri grodlju smo za 6,6 % kumulativno nad mesečnim programom.

SEJA PREDSEDSTVA KS ZSMS ŽELEZARNE

V torek, 12. januarja, se je prvič sestalo po programsko-volilni konferenci predsedstvo koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice. Novoizvoljeno predsedstvo je pregledalo sklepe programsko-volilne konference, sprejelo operativni program dela za mesec januar, ki zajema: sejo sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne; sklic komisij in izdelava programov dela; evidentiranje kandidatov za stalno mladinsko delovno brigado »Železara«; seminar za predsednike osnovnih organizacij ZSMS; pregled kadrovskih zasedb osnovnih organizacij; razpis natečaja za najboljšo osnovno organizacijo.

Nadalje je predsedstvo potrdilo tudi vodje in sestavo posameznih komisij pri koordinacijskem svetu ZSMS Železarne. Tako bo komisijo za idejnopolično delo vodil Srečo Kavčič, komisijo za kulturo Branka Peskar, komisijo za šport in rekreacijo Leopold Bizjak, komisijo za informiranje Cveto Bizjak in komisijo za SLO in družbeno samozasčito Miro Eržen. Dogovorjeno je bilo, da se do konca meseca januarja sestanejo vse komisije in izdelajo svoje programe dela.

POSVET PREDSEDNIKOV OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSMS

V sredo, 13. januarja, je bil v prostorih Kazine na Jesenicah posvet vseh predsednikov osnovnih organizacij ZSMS jeseniške občine, ki ga je sklicala občinska konferenca ZSMS. Udeležba ni bila zadovoljiva, saj se je posveta udeležilo od 77 predsednikov le 39.

Razdelili so gradiva za delo v naslednjem obdobju in pregledali operativni program dela, ki je bil sprejet brez pripomb. V programu je bilo poudarjeno, da se mora takoj pričeti z evidentiranjem brigadirjev za mladinske delovne akcije in ne šele sredi aprila ali maja, kot je bilo doslej v navadi. Letos bo težko dobiti brigadirje iz združenega dela, zato se mora že evidentiranje usmeriti predvsem na srednje (CSS, ZIC) in osnovne šole (pionirske brigade).

Obravnavali so tudi družbeni dogovor o financiranju mladinskega prostovoljnega dela v občini. Nekatere delovne organizacije tega dogovora nočejo podpisati, kot razlog pa navajajo pomanjkanje finančnih sredstev za te namene, čeprav vsak zaposleni dejansko prispeva 22 din. V preteklih letih so od potrebne vsote 290.000 din zbrali le 66% denarja, zato so v letošnjem letu dvignili prispevno stopnjo od 20 na 22 din. Predsedniki osnovnih organizacij iz delovnih organizacij so se domenili, da se bodo v podjetjih, ki se niso podpisale dogovora, zavzemali, da to čimprej opravijo in nato spremljali tudi izvajanje tega dogovora.

Take delovne organizacije so: Splošna bolnica Jesenice, Carinarica Jesenice in Mejna milica.

Mladi v jeseniški občini niso zadovoljni samo s 17% mladimi, ki so evidentirani kot možni kandidati za skupščinske volitve. Domenili so se, da bodo akcijo usmerili na kandida-

Zaradi neaktivnosti posameznih osnovnih organizacij ZSMS so se dogovorili, da bodo člani predsedstva obiskovali osnovne organizacije. Ti obiski naj bi pripomogli k večji aktivnosti osnovnih organizacij, predvsem tistih, ki sedaj ne delajo. Na ta način bo vzpostavljena boljša povezava med predsedstvom koordinacijskega sveta ZSMS Železarne in osnovnimi organizacijami.

Predsedstvo je razpravljalo tudi o predlaganem kandidatu za podpred-

sednika sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne Marjanu Teranu iz Plamena. Kropa in s kandidaturu soglašalo. Razpravljali so tudi o programu dela sveta ZSMS SOZD Slovenske železarne in ugotovili, da akcijski program dela posega preveč v podrobnosti, oziroma zajema akcije, ki jih izvajajo osnovne organizacije ZSMS, oziroma koordinacijski svet ZSMS (npr.: izbor najboljšega mladega delavca samoupravljalca za leto 1981, ki je pri nas že končano ipd.).

zk

VOLILNO-PROGRAMSKA KONFERENCA OO ZSMS TOZD HVJ

Konec decembra lanskega leta je bila volilno-programska konferenca OO ZSMS TOZD Hladna valjarna Jesenice. Žal je treba takoj povedati, da je bilo delo zelo oteženo že s tem, ker je bilo prisotnih samo 15 mladih.

Predsednik OO ZSMS Brane Oslaj je poročal o delu mladih v preteklem mandatnem obdobju. Kritično se je ozrl na preteklo obdobje, na aktivnost oziroma neaktivnost mladih v TOZD. Poudaril je, da so bili

neaktivni tudi nekateri člani predsedstva, to se pravi tisti, katerim so mladi najbolj zaupali in jih izvolili za opravljanje določenih funkcij. Tako ni čudno, da je bila ob neaktivnosti nekaterih članov predsedstva neaktivna večina mladih. Temu je tudi kriva precejšnja neinformiranost. Prav informiranosti bo treba, po besedah predsednika Oslaja, posvetiti posebno pozornost. Nerekdo se je zgodilo, da so se za nekatere akcije poleg predsednika vedeli samo še nekateri posamezniki. Delo je slonelo le na dveh, treh posameznikih. Veliko akcij je ostalo samo na papirju.

Za predsednika osnovne organizacije mladih v TOZD Hladna valjarna Jesenice smo ponovno izvolili dosedanjega predsednika Braneta Oslaja in za sekretarja Milana Lasnika. V predsedstvo smo izvolili še pet mladih.

Za najboljšega mladega delavca – samoupravljalca smo izbrali Milana Lasnika.

Spregovorili smo tudi o nalogah mladih v naslednjem obdobju. Strinjali smo se, da je program sicer precej obsežen, obenem pa izrazili prepričanje, da bomo naloge uspešno opravili.

Marjan Rehselj

Prebod na plavžu (Foto I. Kučina)

PREDSEDSTVO OO ZSMS TOZD VZDRŽEVANJE O PROGRAMU DELA

V soboto, 9. januarja, se je sestalo predsedstvo osnovne organizacije ZSMS Vzdrževanje, da bi začrtalo programe dela komisij za šport, idejnopolično izobraževanje in informiranje. Na športno-rekreativnem področju bodo izvedli tekmovanja med aktivni za prehodni pokal OO ZSMS TOZD Vzdrževanje v veleslalomu (februarja), malem nogometu (maja), košarki (junija), odbojki (avgusta) in namiznem tenisu (oktobra). Zaradi premajhnega interesa na področju kulture, SLO in družbene samozasčite niso na teh dveh področjih predvideli akcij, vendar so sklenili, da se bodo vključevali v akcije komisij pri

koordinacijskem svetu ZSMS Železarne in OK ZSMS Jesenice. Komisijama za kulturo in SLO in družbeno samozasčito pri KS ZSMS Železarne predlagajo, da sestavita skupen program, kjer bi tudi tisti maloštevilni posamezniki, ki so zainteresirani za ta področja, zadovoljili svoje interese.

Nadalje je predsedstvo zadolžilo člane za vodenje akcije »najboljši mladi delavec – samoupravljalca«, dogovorjena je bila udeležba na kurirskem smuku, imenovani so bili delegati s strani mladih v delavski svet in izvršni odbor sindikata.

zk

TRADICIONALNA PLANINSKA ŠTAFETA MLADOSTI, BRATSTVO IN ENOTNOST

Na pobudo mladih iz pobratene občine Svilajnac so se lani predstavili OK ZSM iz občin Buje, Varadžin, Svilajnac, Brus in Radovljica ter zveze slovenske mladine na Koroškem dogovorili, da bo planinska štafeta letos obiskala na svoji poti planinske vrhove v vseh republikah in pokrajinah SFRJ.

V nedeljo, 10. januarja, je štafeta krenila na svojo pot iz Kroke v Dražgoše. Nosili so jo mladi pohodniki po poteh heroja Tončka Antona Dežmana skupaj s planinci iz Svilajнца. Februarja bo odšla na Stol, še isti mesec pa jo bodo sprejeli koroški Slovenci v Avstriji in jo ponesli na Bleščečo Planino. Do meseca maja bo štafeta obiskala še Buje in Varadžin v SR Hrvatski. Novi Sad v SAP Vojvodini, Sarajevo v SR BiH, Nikšić v SR Črni gori, Peč v SAP Kosovo, Svilajnac v SR

Srbiji. Dračvo v SR Makedoniji in Beograd. V Beogradu jo bodo mladi iz RTV Beograd predali muzeju »25. maja«.

Letošnjo štafetno palico je izdelal Rafael Solar, mladinec iz Kamne gorice. Ročno kovano železo in oblika cveta simbolizirata prijateljstvo mlade generacije, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije in odločitev za delo, ki naj bo danes edina pot pri premagovanju gospodarskih težav. Ravno delo, nenehno učenje in negovanje pridobitev NOB in povojne socialistične graditve pa je uresničevanje Tito-vega izročila mladim, ki mora biti svetla nit skozi življenje ne samo mladi generaciji, temveč vsem delovnim ljudem, vsem, ki so se opredelili za samoupravljanje in socializem.

Brane Grohar

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

OROŽJE MIKROSKOPSKE VELIKOSTI

Bakteriologija je pogojevala rojstvo higiene in epidemiologije. Od tedaj družba pripisuje vse večji pomen preventivni medicini. V surovih vojnih razmerah ob pomanjkanju življenjskega standarda, zanemarjenih higienskih postopkih, zaradi psihičnih stresov – vsi zgoraj naštetih pogoji kličejo k nastanku nalezljivih bolezni. V prejšnjih vojnah je bilo več žrtev nalezljivih obolenj (tifus, tetanus, plinska gangrena, malarija in dizenterija – krvava driska), kot ognjenega orožja.

Razvoj medicine in sanitete je znatno zmanjšal število žrtev v drugi svetovni vojni.

Naša narodnoosvobodilna vojna je polna primerov uspešne organizacije higiensko-epidemioloških ukrepov.

Težke in dolgotrajne vojne operacije, borci brez prave in redne hrane, odeje in obleke ter brez osnovnega higienskega minimuma – vse to je pogojevalo pogostnost izbruha kapljicnih in črevesnih nalezljivih obolenj.

Prav zaradi tega so bile organizirane v letu 1943 prve higiensko-epidemiološke ekipe. In ne brez uspeha. Z uspešnim zatiranjem in preprečevanjem izbruha nalezljivih obolenj so zmanjšali število žrtev.

DOSEDANJA UPORABA HERBICIDOV V VOJNE NAMENE

Herbicidi morajo izpolniti naslednje pogoje, da jih lahko uporabimo v vojne namene:

- da je čimbolj strupen in učinkovit pri uničenju rastlin na čimvečjih površinah,
- da je njegova strupenost univerzalna in da učinkuje na čim več vrst rastlin,
- da je njegovo učinkovanje čim krajše in povzročena škoda oziroma posledice čim daljše,
- da so obstojni proti vodi, kisiku, sončni svetlobi in visokim temperaturam,
- da so obstojni pri skladiščenju.

Tehnologija pridobivanja herbicidov naj bo čim bolj enostavna, dekontaminacija in zaščita otežena in razpoznavna čim težja. Ne nazadnje pa tudi cena pridobivanja čim nižja.

Ze med drugo svetovno vojno so Američani načrtovali, da bi uporabili herbicide in defoliante v vojne namene za uničevanje vegetacije na osamljenih in utrjenih otokih Tihega oceana. Tam so se zadrževali Japonci. Toda vojna z Japonci se je bližala koncu, pa tudi američani niso hoteli biti obtoženi, da vodijo kemično vojno. Pač diplomatska poteza.

Rojstvo oziroma štart uporabe herbicidov beležimo prvič v letu 1950 med vojnimi operacijami na Malajskem polotoku. Uporabili so jih Britanci z namenom, da bi ogolili drevesa oziroma uničili listje na njih v gozdovih vzdolž posameznih prometnih poti.

V tem povojnem obdobju so preiskusili cca 12.000 kemičnih spojin z ozirom na njih sposobnost za defoliacijo, desikacijo in uničevanje rastlin. V vojne namene so Američani uporabili vrsto najagresivnejših herbicidov. Z njimi so v desetletni vojni z Vietnamci uničili 2 miliona hektarjev gozdov in površin posejanih s kmetijskimi kulturami. To pomeni več kot 10% celotnega vietnamskega ozemlja.

Herbicide v Vietnamu so Američani uporabljali razredčene v vodi, v naftnih derivatih ali v obliki praška oziroma sprejeval. Herbicide so trosili ponoči ali ob jutranjih urah, ob sončnem ali oblačnem vremenu.

Posledice uporabe herbicidov

Z ozirom na fizikalno-kemične lastnosti mnogovrstnih herbicidov dosega nasprotnik naslednje učinke in katastrofe oziroma porušitve ravnotežja v kmetijski pridelavi:

- defoliacija (ogolelost) na pogozdenih območjih v okolici poveljniških mest, zbirališč, zaklonov in centrov zveze,
- defoliacija rastlinstva vzdolž komunikacij (pomembnih cest, križišč, plovnih rek in prekopov),
- defoliacija rastlinstva vzdolž vojaških transportnih poti.

(SE NADALJUJE)

SESTANEK OO ZSMS TOZD JEKLARNA

V soboto, 9. januarja, so se sestali mladi v osnovni organizaciji ZSMS TOZD Jeklarna. Seje so se udeležili še sekretar osnovne organizacije zveze komunistov, predsednik konference mladih delavcev pri OK ZSMS Vejsil Horozović in sekretar koordinacijskega sveta ZSMS Zvone Kovačič. Članom osnovne organizacije je o delovanju zveze komunistov spregovoril tov. Imamović, tako da so bili mladi, ki so jih v nadaljevanju predlagali za sprejem v članstvo zveze komunistov, seznanjeni z nalogami in obveznostmi članov. Podelili so tudi priznanja najboljšim mladim delavcem samoupravljalcem za leto 1981, najbolj aktivnim mladincem pa so podelili knjižne nagrade. Sekretar KS ZSMS Železarne Zvone Kovačič je mlade seznanil z najboljšimi aktualnimi nalogami. Vejsil Horozović pa je spregovoril o seminarju, ki ga organizira konferenca mladih delavcev pri OK ZSMS Jesenice.

zk

NOVICE IZ OK ZSMS

V ponedeljek, 11. januarja, je bila v Kranju seja sekretariata medobčinskega sveta ZSMS. Z Jesenic sta se seje udeležila Nevenka Juvan in Darko Mlakar. Obravnavali so finančno poročilo za leto 1981, finančni plan za leto 1982 in operativni program dela za naslednje obdobje.

Program in finančni plan bodo obravnavali še na konferenci, ki bo predvidoma 28. januarja.

Prebod na Lectromelt električni peči (Foto I. Kučina)

TOZD OSNOVNA ŠOLA JESENIŠKO-BOHINJSKEGA ODREDA

KRANJSKA GORA – komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE TAJNICE

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pogoji za sprejem:

- dokončana srednja ekonomska šola in dve leti delovnih izkušenj,
- znanje strojepisja.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: TOZD Osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora, komisija za delovna razmerja.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube, dobre žene in mame

FRANČIŠKE KOBENTAR

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo obiskovali in bodrili v njeni težki bolezni, zlasti pa dr. Mihaelu Sajevcu in medicinski sestri Štefki Klinar.

Zahvaljujem se vsem, ki ste pomagali pri organizaciji pogreba, družbenopolitičnim organizacijam, sosedom, darovalcem vencev in cvetja, govorniku za poslovilne besede, pevcem, udeležencem pogreba in vsem ostalim, ki ste nam kakorkoli pomagali ter izrekli ustno ali pisno sožalje.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti

ANTONA PRETNARJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so pomagali v teh težkih trenutkih in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Še posebno zahvala velja članom ZB NOV Plavž, članom domicilnega odbora Cankarjeve brigade, članom OO ZK Murova-Pečje, dispanzerju za borbe NOV pri zdravstvenem domu Jesenice in dr. Novaku, delavcem družbenopolitičnih organizacij občine Jesenice in Iskri – TOZD Blejska Dobrava.

Iskrena zahvala govornikom za poslovilne besede ob grobu, sosedom, znancem in prijateljem, hvala tudi vsem, ki so darovali cvetje in vence.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega sina, očeta, moža, brata in strica

FERIDA KOVAČEVIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem IZOLIRKE TOZD Jesenice za vso pomoč, ki so nam jo izkazali v tem težkem trenutku.

Obenem se zahvaljujem zdravniškemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka Bolnice Jesenice, ki so mu lajšali zadnje trenutke življenja.

Zalujoci: oče, mati, otroci, žena, bratje ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Hladna valjarna Jesenice se zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Bogo Klemenc

ZAHVALA

Sodelavcem TOZD Jeklarna – vzdrževanje, TOZD Elektrode – dnini Trseglav-Očep in TOZD Vzdrževanje – dnini Rozman se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moža in očeta Marjana Pogačarja.

Istočasno se zahvaljujem izvršnemu odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne in osnovnim organizacijam sindikata TOZD Jeklarna in TOZD Elektrode.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Društvu invalidov Jesenice se najlepše zahvaljujem za novoletno darilo, še posebno pa za obisk na domu, ki sem ga bil zelo vesel.

Društvu in članom želim veliko zdravja ter uspešno leto 1982.

Vinko Bizovičar

ZAHVALA

Konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Vinko Legat

ZAHVALA

Zahvaljujem se osnovni organizaciji sindikata TOZD Žičarna in konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne za denarno pomoč v času moje bolezni.

Mirjana Milutinovič

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 23. januarja, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:

Delikatesa – Poslovalnica 7, Titova 7 in
Delikatesa – Kašta 4 na Plavžu, Tavčarjeva 6.

DEŽURNA LÉKARNA

Za občini Jesenice in Radovljica je v mesecu januarju 1982 dežurna lekarna na Jesenicah.

IŠČEMO ŽENSKO ZA POSTREŽBO

Iščemo žensko, ki je pripravljena nuditi dnevno pomoč in postrežbo ženi padlega borca Ani Nikolavčič, Titova 38, Jesenice. Čas postrežbe in plačilo za delo po osebnem dogovoru.

KO VVI Plavž

IZGUBLJENA OČALA

Prosim najditelja očal s kovinskim okvirjem in bifokalno optiko, da jih proti nagradi izroči vratarju v glavni pisarni Železarne.

POPRAVEK

V zadnji številki ŽELEZARJA se nam je med zahvalami vrinila neljubna tiskarska zmot:

zahvalila se je Pavla PAVLOVČIČ ob smrti Jožeta PAVLOVČIČA in ne PAVLOVIČA, kakor se je tiskarskemu skratu stisnilo iz tipk.

ZAHVALA

Konferenci osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila dobrodošla v moji dolgotrajni bolezni.

Najlepše se zahvaljuje

Viktor Žurman

ZAHVALA

Krajevni organizaciji ZB NOV Plavž se najlepše zahvaljujem za novoletni obisk in za šopek cvetja, česar sem bil zelo vesel.

Vsem članom krajevne organizacije ZB NOV želim uspešno in zadovoljno leto 1982.

Karel Fekonja

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

23. januarja amer. barvni risani film POPAJEVE NEUMNOSTI: režija Dave Fleicher, ob 15. uri.

23. in 24. januarja hongkong. barvni karate film RDEČA MASKA: režija Tsu Tien Rung, v gl. vlogi Chang Hui Kung, ob 17. in 19. uri.

25. in 26. januarja amer. barvni pust. film ZADNJI OBJEM: režija Jonathan Demme, v gl. vlogi Janet Margolin, ob 17. in 19. uri.

27. januarja amer. barvni pustol. film CONWOY: režija Sam Peckinpah, v gl. vlogi Kris Kristofferson, ob 17. in 19. uri.

29. januarja avstr. barv. shriljivka HARLEKIN: režija Simon Wincer, v gl. vlogi Robert Powell, ob 17. in 19. uri.

30. januarja amer. barvni risani film TOMMY V SKOK, JERRY V JOK ob 15. uri. Ustvarjalci Joseph Barbera in William Hanna.

30. in 31. januarja amer.-niz. barvni zgod. vojni film ZARJA V DEŽELI ZULU: režija Douglas Hickox, v gl. vlogi Burt Lancaster, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

23. in 24. januarja amer. barvni pust. film ZADNJI OBJEM ob 18. in 20. uri.

25. in 26. januarja hongkong. barvni kar. film RDEČA MASKA ob 18. in 20. uri.

28. januarja amer. barvni pust. film CONWOY ob 18. in 20. uri.

29. januarja franc. barvna komedija PONOREL BOM ob 18. in 20. uri.

30. in 31. januarja italij. barvni pust. film UBIJALCI NA MOTORJIH: režija Stelvio Masi, v gl. vlogi Vitorio Mezodiorno, ob 18. in 20. uri.

31. januarja amer. barvni risani film TOMMY V SKOK, JERRY V JOK ob 10. uri.

Kino KRANJSKA GORA

23. januarja nemška barvna seks. komedija - RESNIČNE ZGODBE

– 5. del ob 20. uri. Mladini do dopolnjenega 15. leta starosti ogled filma ni dovoljen.

27. januarja amer. barvni pust. film ZADNJI OBJEM ob 20. uri.

30. januarja hongkong. barvni karate film RDEČA MASKA ob 20. uri.

3. februarja italij. barvni pustolovski film UBIJALCI NA MOTORJIH ob 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

23. januarja franc. barvna komedija NISMO ANGELI. ONE PA TUDINE ob 19. uri.

24. januarja nem. barv. sek. komedija RESNIČNE ZGODBE – 5. del ob 19. uri.

30. januarja amer. barvni pust. film ZADNJI OBJEM ob 19. uri.

31. januarja hongkong. barvni karate film RDEČA MASKA ob 19. uri.

GLEDALIŠČE

ČETRTEK, 21. januarja, ob 17. uri A. P. Čehov: MEDVED in SNUBAC – komedija – šolska predstava.

PETEK, 22. januarja, ob 11. in 13. uri Fran Levstik: MARTIN KRPAN, gostovanje na Javorniku za osnovno šolo Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela;

ob 17. uri A. P. Čehov MEDVED in SNUBAC – šolska predstava.

SOBOTA, 23. januarja, ob 19.30 A. P. Čehov: MEDVED in SNUBAC – predstava za abonma in za izven.

NEDELJA, 24. januarja, ob 19.30 A. P. Čehov: MEDVED in SNUBAC – gostovanje v Škofji Loki.

POPRAVEK RAZPISA

Komisija za delovna razmerja in samoupravno delitev OD pri TOZD Osnovna šola Karavanških kurirjev NOB, Jesenice, Cesta talcev 2

popravlja razpis prostih del in nalog, objavljen v Železaru 7. januarja, takole:

- alineja 1 »učitelja razrednega pouka s polnim delovnim časom za določen čas od 22. 2. do 22. 1. 1982« se razveljavi in razpisuje dela in naloge
- učitelja razrednega pouka s polnim delovnim časom za določen čas od 22. 2. do 30. 6. 1982.

Kandidati naj vložijo prijave z dokazili o strokovnosti v 15 dneh po objavi razpisa.

ZAHVALA

Sodelavcu TOZD Jeklovlek Stipu SLIŠKO se najlepše zahvaljujem za najdeno in vrnjeno denarico.

Alojz Kovač

ZAHVALA

Društvu invalidov Jesenice se iskreno zahvaljujem za obisk na domu, čestitko in darilo.

Nada Omejc

